

Pohled z vrcholu Smrku

Cestou na celostátní setkání členů a příznivců ČSOP jsme 2. září 2022 prohlédli Vápenný vrch u Raspenavy. Důvodem bylo prozkoumání lomů na vápenec označovaný jako dolomit a s tím související fauny. Zatopený lom nazvaný Vápenka skrýval modrozelenou vodu s takřka nulovou průhledností. Jeho okraje jsou usazeny do háje tvořeného z listnatých stromů a sestup mimo přístupovou cestu je obtížný.

Při překročení železniční trati je možno dojít k lomům, které jsou schované ve Vápenném vrchu. Ty, které jsou nalézají na jeho jižním okraji, mají charakter jam vyplněných kamennou sutí různé velikosti. Jejich okraje jsou zarostlé listnatými dřevinami. Nálezy měkkýši fauny jsou na plošinách mezi lomy sporadické - omezené na druh hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*), páskovka keřová (*Cepaea hortensis*), vlahovka narudlá (*Monachoides incarnatus*). Na úpatí lomu, kde se nalézá Hliněná jeskyně, byla nalezena skalnice kýlnatá (*Helicigona lapicida*). Samotný prostor lomu v okolí Hliněné jeskyně je v jedné části pokryt vlhkomilným rostlinstvem. Naopak u samotné stěny panují suché podmínky. Vápenec je zde různé kvality. Promísen rulou, chlorid-muskovitovým svorem a hlinitými sedimenty. Suťový val bezprostředně pod stěnou neposkytl význačný měkkýši nález. Z hmyzu jsme zaznamenali pouze výskyt včely medonosné (*Apis mellifera*), čmeláka skalního (*Bombus lapidarius*) a saranče měnlivé (*Chorthippus biguttulus*). To je však možno přičíst krátkému pobytu na lokalitě a neznalosti místa.

Vápenný vrch

Jindřichovice pod Smrkem: Žijící skanzen je místo s několika zajímavými budovami. Jsou vystaveny jako stavení podstávkového typu se zabudovanými dřevěnými trámy ve zdech. Obyvatelé zde žijí alternativním způsobem života a využitím vlastních zemědělských výpěstků. Pořádají se zde akce pro veřejnost a do městečka skanzen vnáší sociální a kulturní život. Ve stavení je možno si prohlédnout staré zemědělské stroje, nářadí, zařízení domácnosti. Pod půdou se skrývá rozsáhlá knihovna, tvořená převážně starší literaturou, v které jsme našli rozličné zajímavosti.

Uměle vybudovaná vodní nádržka nedaleko od stavení je bez význačné bezobratlí fauny. V litorálu je zřejmě zastoupena šípátka širokolistá (*Sagittaria latifolia*). Zaujala mě nezvyklými listy a květy.

Zdi ohraničující pozemky jsou kamenné. Většinou posloužila žula. Cestou do Nového Města pod Smrkem jsme míjeli zříceninu kostela sv. Jakuba.

Nové Město pod Smrkem – 02.09.2022:

Zahájení. Přednášky o Jizerských horách. Přítomnost p. Miloslava Nevrlého. Večer povídání, posezení u ohně se známými a pozorování noční oblohy. Jizerské hory jsou oblastí bez světelného znečištění. Viděli jsme planetu Jupiter, Saturn, drobnou mlhovinu a družici.

Nové Město pod Smrkem – 03.09.2022:

V stromové aleji nedaleko rekreačního zařízení Jcamp jsem prohlédl příkop s vodou tekoucí od

Protěž lesní

Spálené hospody. Z měkkýšů to byly nálezy běžných druhů. Zajímavostí byly rozklované ulity páskovky hajní (*Cepaea nemoralis*) a plamatky lesní (*Arianta arbustorum*). Při výtoku z podmáčené louky nález přesličky (*Eqisetum*.) V bahnitém sedimentu spatřeny hojně ploštěnky (*Polycelis cf. tenuis*). U paty ztrouchnivělého pařezu nález hadovky smrduté (*Phallus impudicus*). Pod břízami na silnici spadlé kobylky dubové (*Meconema thalassinum*).

Cestou na vrchol Smrku U Spálené hospody na rostlinách u cesty křížák obecný (*Araneus diadema*), mandelinka rodu *Chrysolina*. Za Novoměstskou kyselkou se střídaly v podloží cesty následující horniny: Fylitická břidlice, ortorula, granit. Potom následovalo stoupání do svahu. Cestou si všímám žebrovice různolisté (*Blechnum spicant*). Úpatí Měděnce je protkáno stružkami vody, které potěší. Od Pechovy smrti, informační tabule, je široký rozhled do české krajiny. Když se posléze odbočí opět do svahu, skrze porosty borůvky, rozvolněná místa byla ozvučena vrzáním saranče měnlivé

(*Chorthippus biguttulus*). Okolí Boží studánky je bez nálezů měkkýšů. Zaujala mě hasivka orličí (*Pteridium aquilinum*). Těsně před vrcholovou plošinou Smrku jsem našel zástupce lumků. (*Crabronidae*). Přibližné určení mně později dá zabrat. Hornina je žula „libereckého typu“. Na samotné rozhledně na Smrku lidské hemžení. Závodí horské služby, kdy se mezi soutěžícími snažíme nemotat, skupiny různojazyčných turistů, cyklisté, mobily a fotoaparáty v jednom chumlu. Selfička, opojné závdavky horského výstupu, hlahol bez hranic, šustění svačinových pytlíků. Ukvapeně najdu Ještěd, kouknu na Krkonoše a rychle po hatích na jižní straně dolů.

Pod vrcholem Smrku při silnici směrem k Paličníku vyrůstal náprstník červený (*Cymbalaria muralis*) a protěž lesní (*Gnaphalium sylvaticum*). U Paličníku pozorován okáč ječmínkový (*Lasiommata maera*). Obdivujeme závodící, jak zdolávají jeho strmou skalní stěnu a přesun na druhou kamennou špičku po laně.

Potom sestup dolů po balvanité cestě v blízkosti Hájeného potoka poskytuje nádherné přírodní scénérie. Přemýšlím o lidech v dobách dřívějších, jak se lopotili se saněmi naloženými dřevem dolů. Někdy za to krutě zaplatili. Jak třeba říká maličký obrázek se jménem Jana Kratzera z Bílého Potoka. Pro nás zaběhnout do okolních bučin by bylo příjemné. Jenže není čas. Utíká stejně rychle jako voda ve zdejším potoce. Od rozcestí na Libverdu při silnici byla ukryta kobylka křovištní (*Pholidoptera griseoaptera*) a tetelila se nežádaná plesnivka perlová (*Anaphalis margaritacea*).

Když dojdeme do kempu, napájím se jak parní lokomotiva a povídám s Petrem S. o mlžích, jejich záchraně a přenosu z upouštěné Orlické přehrady. Je to snad situace na použití Lapis lazuli?

Večer povídání k kamarádem Milanem V. za zdařilé hudby a zpěvu místní country skupiny. Hvězdy na obloze již tolik nebyly.

Nové Město pod Smrkem – 04.09.2022:

Putování po starých hornických dílech. Cesta ke štolám s nálezy hřibovitých hub. Různé druhy. Zajímavé je pozorování dvou jedinců skokanů štíhlých (*Rana dalmatina*) nedaleko štoly František. Vzduch se ohřívá a v dírách je příjemně. Navštívili jsme Beránka Božího. Když vylezu nad něj, najdu ještě další dva komíny vedoucí někam dolů. Štoly jsou vylámané v rule, fylitické břidlici s žilami křemene.

Beránek Boží

Na polské straně jsou prostory opuštěného důlního díla pod vrchem Mala Gora ještě větší. Lidé je navštěvují, což dosvědčují dvě prázdné placatice od vodky Sopolica.

Posledním navštíveným dílem je František. Zámek u vchodu je pryč. Vstup volný. Dílo je oproti předchozím úhledně vylámano. Na jedné ze stěn je namalován obrázek stínadelské lebky. U vchodu zaznamenám jakýsi dvoukřídlý hmyz, jehož foto se nepovedlo. Následují poslední pohledy na rozložené Nové Město pod Smrkem s dominantami katolického kostela sv. Kateřiny a evangelického Lutherova hradu.

Setkání se vydařilo. Díky organizátorům a pořadatelům. V zalidněných Jizerských horách to asi nebylo jednoduché.

A potom návrat domů. Cestou k Oldřichovu v Hájích jsou krásné balvany v lese. Dále Liberec, Praha a dále. Tak zase za rok.

